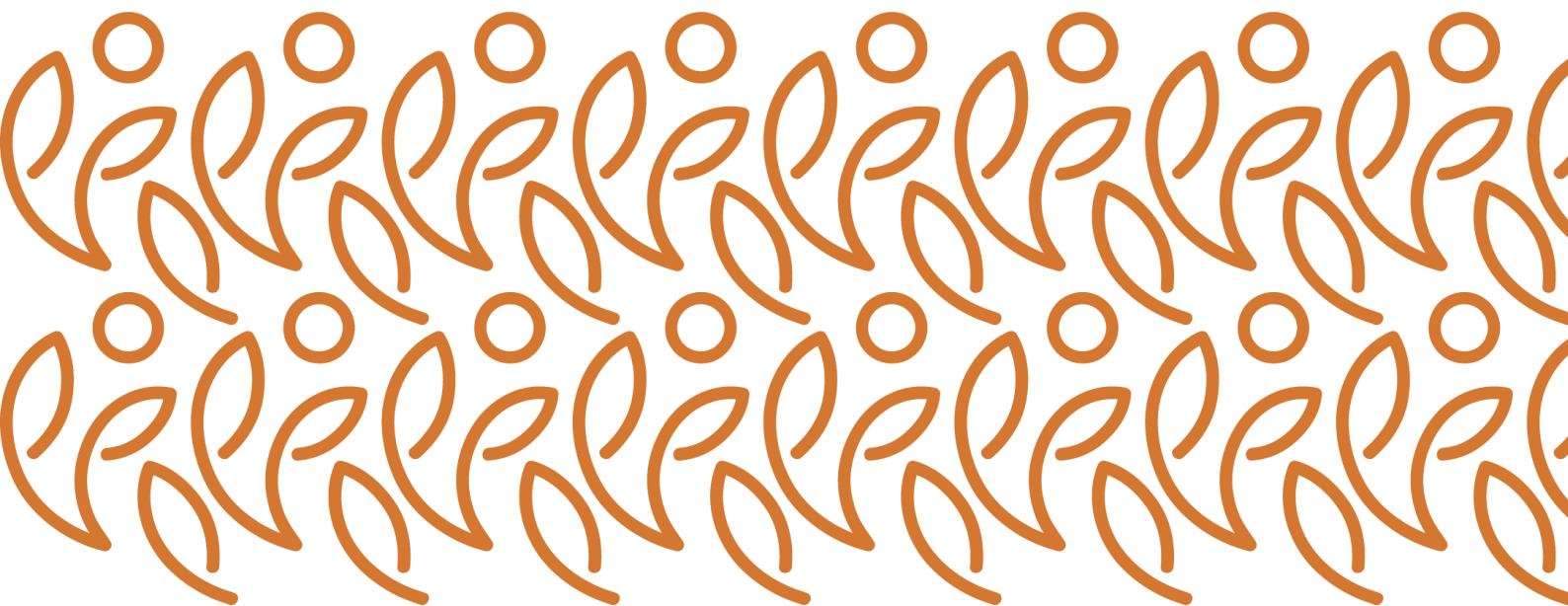

Omavalvonnan toteutumisen seurantaraportti

Laatija: Valvontapäällikkö

Hyväksyjä: Valvonnan ohjausryhmä

Sisällys

1	Tehtävien lainmukainen hoitaminen	3
2	Sopimusten noudattaminen / Palveluntuottajien valvonta	3
3	Riskienhallinta	3
4	Sisäinen valvonta.....	4
5	Omavalvonta.....	4
6	Havaitut puutteet, niistä ilmoittaminen ja niiden korjaaminen.....	5
7	Liite	7

Omaavonnan toteutumisen seuranta

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta (741/2023; 26§) edellyttää, että *Omaavontaohjelma sekä omaavontaohjelman toteutumisen seurantaan perustuvat havainnot ja niiden perusteella tehtävät toimenpiteet on julkaistava neljän kuukauden välein julkisessa tietoverkossa tai muilla niiden julkisuutta edistävillä tavoilla.*

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella Omaavontaohjelman toteutumisen seurantaraportin sisältö on käsitelty valvonnan ohjausryhmän kokouksissa kevään 2024 aikana. Seurantaraportti tullaan julkaisemaan [hyvaep.fi./hyvinvointialue/omavonta/](https://hyvaep.fi/hyvinvointialue/omavonta/)-sivuilla neljän kuukauden välein.

1 Tehtävien lainmukainen hoitaminen

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen omaavonnan keskeinen tavoite on tehtävien lainmukaisen hoitamisen varmistaminen. Omaavonnan rakenteet, vastuuhenkilöt ja resurssit on määritelty hallinto- ja toimintasäännöissä.

Hyvinvointialueen toimintaa ohjaavat eri strategioissa asetetut tavoitteet, joiden seuranta arvioidaan säännöllisesti ja Aluehallitukselle esitettävissä kvartaaliraporteissa kootaan tarkat tiedot toiminnan toteutumisesta.

2 Sopimusten noudattaminen / Palveluntuottajien valvonta

Hyvinvointialue tuottaa palveluja itse, yhteistoiminnassa muiden hyvinvointialueiden kanssa tai hankkii ne sopimukseen perustuen muilta palvelujen tuottajilta.

Hyvinvointialueella sopimusten päivittäminen ja uusien (mm. puite-) sopimusten laadintaa toteutetaan jatkuvasti tarpeen mukaan.

Kaikkien palveluntuottajien valvonta, sekä julkisten että yksityisten, toteutetaan samalla tavalla.

3 Riskienhallinta

Omaavonta on yksi tavoista toteuttaa hyvinvointialueen sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa.

HVA:lla on koulutettu henkilökuntaa turvallisuuteen liittyvissä asioissa. Yksiköitä ohjataan tekemään vuosittain järjestelmällinen riskienarviointi yksiköissä. Asia käsitellään myös suunnitelmallisilla valvontakäynneillä.

4 Sisäinen valvonta

Sisäisen valvonnan kuuluu kaikille palvelu- ja toimialueille. Sisäinen valvonta on johdon väline varmistua asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta ja toiminnan laillisuudesta.

Sisäinen valvonta on toteutettu v. 2023 erillisellä kyselyllä, joka on kohdennettu kaikille toimi- ja palvelualueille sekä konserniyhteisöille. Sisäisen valvonnan yhteenveto on käsitelty osana vuoden 2023 toimintakertomusta.

5 Omavalvonta

Omavalvonnan tavoitteena on ehkäistä palvelutoiminnassa ilmeneviä epäkohtia, korjata puutteita sujuvasti ja vähentää valvontaviranomaisten tarvetta puuttua niihin jälkikäteisen valvonnan keinoin. Omavalvonnalla määritetään ja toimeenpannaan se, miten organisaatio vastaa palvelujen saatavuudesta, jatkuvuudesta, turvallisuudesta ja laadusta sekä asiakkaiden yhdenvertaisuudesta. Omavalvonta muodostuu laajaksi, koko järjestämis- ja tuotantokokonaisuudet kattavaksi osaksi johtamisjärjestelmää eri tasoilla

Palvelunjärjestäjän ja palveluntuottajan ennakkovalvonta ja omavalvonta sekä viranomaisvalvonnan laillisuusvalvonta muodostavat kokonaisuuden. Omavalvonta ei voi korvata viranomaisvalvontaa, eikä viranomaisten laillisuusvalvonta pysty toimimaan ilman palvelunjärjestäjän ja palveluntuottajan omavalvontaa.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta (26§) edellyttää, että *omavalvontaohjelman osana ovat myös päivittäisen toiminnan sisältämät palveluyksiköiden omavalvontasuunnitelmat ja lääkehoitosuunnitelmat.*

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella pääosin kaikissa palveluyksiköissä (sekä julkisissa että yksityisissä sote-palveluyksiköissä) on laadittuina tai päivitettävänä *omavalvontasuunnitelmat*, jotka on julkaistu tai tullaan julkaisemaan lain edellyttämällä tavalla ulkoisilla verkkosivuilla. *Valvira on valmistelemassa valvontalain perusteella määräystä omavalvontasuunnitelman laatimisesta, sisällöstä ja seurannasta.*

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella odotetaan vielä kansallista määräystä, jotta voidaan varmistaa, että omavalvontasuunnitelmat on laadittu määräyksen mukaisesti ennen virallista julkaisua.

Palveluyksikkökohtaiset *lääkehoitosuunnitelmat* on ohjattu laatimaan Turvallinen lääkehoito- oppaan mukaisesti. Lääkehoitosuunnitelmat tarkistetaan kaikkien valvontakäyntien yhteydessä.

6 Havaitut puutteet, niistä ilmoittaminen ja niiden korjaaminen

Ilmoitusvelvollisuus:

Valvontalain 29§ määrittää palveluntuottajan ja henkilökunnan laajennetun ilmoitusvelvollisuuden.

Asiakaspalaute:

Asiakkaalla (tai hänen läheisellään) on mahdollisuus antaa palautetta saamastaan hoidosta tai palvelusta. Eri muodoissa annetut palautteet käsitellään yksiköissä ja niitä käytetään toiminnan arvioimisessa ja välittömässä parantamisessa sekä kehittämiskohteiden tunnistamisessa.

Asiakkaiden ja potilaiden hoitoon, asiakasmaksuihin tai oikeuksiin liittyvien asiakaspalautteiden ja epäkohtailmoitusten käsittely toteutuu pääosin palvelualueiden esihenkilöiden ja vastuuviranhaltijoiden toimesta.

HaiPro- haitta- ja vaaratapahtumailmoitukset:

Asiakas- ja potilasturvallisuuden tilaa seurataan säännöllisesti HaiPro- haitta- ja vaaratapahtumailmoitusten sekä poikkeamailmoitusten kautta. HaiPro- ilmoituksien tekemiseen kannustetaan, niiden avoimeen käsittelyyn yksiköissä kannustetaan, käsittelyn ensisijaisena tavoitteena toiminnan kehittäminen.

Infektioiden torjunta ja hygienia-asiat:

Infektioiden torjunta ja hygienia-asiat on keskeinen omavalvonnallinen asia. Hoitoon liittyvien infektioiden ehkäisy ja torjunta on iso osa asiakas- ja potilasturvallisuutta. Asioilla on myös merkittävä taloudellinen vaikutus.

Hyvinvointialueella em. asioihin liittyvää ohjausta ja omavalvontaa toteutetaan ja toimintaa arvioidaan kaikissa palveluyksiköissä systemaattisesti.

Potilasasiavastaavan palvelut:

Potilasasiavastaavan tehtävänä on neuvoa potilaita potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992), soveltamiseen liittyvissä asioissa. Neuvoa ja tarvittaessa avustaa potilasta tai potilaan laillista edustajaa, omaista tai muuta läheistä potilaslain 10 §:ssä tarkoitetun muistutuksen tekemisessä neuvoa, miten kantelu, oikaisuvaatimus, valitus,

vahingonkorvausvaatimus, potilas- tai lääkevahinkoa koskeva korvausvaatimus tai muu potilaan terveydenhuollon oikeusturvaan liittyvä asia voidaan panna vireille toimivaltaisessa viranomaisessa. Tiedottaa potilaiden oikeuksista ja koota tietoa potilaiden yhteydenotoista ja seurata potilaiden oikeuksien ja aseman kehitystä. Potilasvahinkoihin liittyvät yhteydenottojen määrät eivät kerro potilasvahinkojen määriä hyvinvointialueella, vaan potilasasiavastaavien tulleiden yhteydenottojen määriä koskien potilasvakuutusta. Yksi tilastoitu yhteydenotto voi sisältää useita asiasisältöjä ja kontakteja. Potilasasiavastaavan tehtäväalueeseen kuuluu alueen sekä julkinen että yksityinen terveydenhuolto.

Sosiaaliasiavastaavan palvelut:

Sosiaaliasiavastaavan tehtävänä on sosiaalihuoltoon ja varhaiskasvatukseen liittyvissä asioissa: neuvoa asiakkaita sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000), ja varhaiskasvatustilain (540/2018) soveltamiseen liittyvissä asioissa; neuvoa ja tarvittaessa avustaa asiakasta tai asiakkaan laillista edustajaa, omaista tai muuta läheistä sosiaalihuollon muistutuksen tekemisessä sekä neuvoa ja tarvittaessa avustaa varhaiskasvatustilain muistutuksen tekemisessä; neuvoa, miten kantelu, oikaisuvaatimus, valitus, vahingonkorvausvaatimus tai muu asiakkaan sosiaalihuollon tai varhaiskasvatuksen oikeusturvaan liittyvä asia voidaan panna vireille toimivaltaisessa viranomaisessa; tiedottaa asiakkaan oikeuksista ja toimia asiakkaan oikeuksien edistämiseksi. Sosiaaliasiavastaavan tehtäväalueeseen kuuluvat alueellaan sekä julkisia että yksityisiä sosiaalipalveluita koskevat yhteydenotot.

Muistutus:

Asiakkaalla (tai hänen läheisellään) on mahdollisuus tehdä muistutus, mikäli hän on tyytymätön saamaansa palveluun, hoitoon tai kohteluun. Muistutukseen tehdyt ratkaisut käsitellään asianosaisissa yksiköissä ja asiaan liittyvien henkilöiden kanssa mahdollisuuksien mukaan. Muistutuksissa esiin tulleita asioita käytetään HVA:lla toiminnan kehittämässä.

Ohjaus- ja valvontapalvelut / Laadunhallinta

Ohjaus- ja valvontapalvelut toteuttavat lainsäädännön ja valvontasuunnitelman mukaisesti sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen valvontaa. Epäkohtailmoitusten, asiakaspalautteiden ja muuta kautta saatujen tietojen perusteella valvontaa toteutetaan jälkikäteisesti. Ohjaus- ja valvontapalvelut tekevät yhteistyötä AVI:n ja Valviran kanssa

7 Liite

Omavalvonnan toteutumisen seurantaraportti. Tilannekatsaus ajalta 1.1.-30.2024 (PowerPoint- esitys)